

ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐՅԱՆ

Ինձք առ Հայաստան

Երբոր ցողին փառփուն շիթերն գիշերվան
Խոտի, թերթի, ծաղկի վրրա կը շողան,
Երկինքն երբոր աստղեր փալփլին գիշերը՝
Ցայտեն արցունք, կայծ ին ցաված աչերը.

Ի՛նչ, Հայաստա՛ն, քեզ մոռնա՛լ...
Երբե՛ք, այլ սև նոճի մըլլալ, քեզ շո՛ւք տալ:

Ձիս աստղագարդ երկին սփոփել չ'է կարող,
Մասյաց սարին արտասավալից է նա քող,
Ձեր հիշատակն ինձի համար հեշտագին՝
Նըման կուսին սիրո առջի արցունքին.

Դամբա՛նք, ավե՛րք, Ձեզ մոռնա՛լ...
Երբե՛ք, այլ ողխ մ'արցունք ըլլալ, Ձեզ թա՛ց տալ:

Երկաթ, շղթա, գնդան, անդունդք ու վրիեր,
Ամպրոպ ու շանթ, մահվան գանգակ ու ջահեր,
Չ'է, չ'են կարող պահ մը Ձեր վառ հիշատակ
Ծածկել սևի ու սոսկումի՝ վեմի տակ.

Ազա՛տ օրե՛ր, Ձեզ մոռնա՛լ...
Երբե՛ք, այլ հուր մըլլալ և Ձեզ Հայո՛ւն տալ:

Զվարթ բնության այն կամարներն ծաղկահյուս,
Բույր, կայծ ու գեղ, նայվածք, ժրպիտ սիրուհվույս,
Անուշ հովեր, արծաթ ալիք վրտակին
Ձեր հուրն սրտես պահ մը առնել չը կրցին.

Փառա՛ց օրեր, Ձեզ մոռնա՛լ...
Երբե՛ք, պատրույզ մըլլալ այլ Ձեզ, ու լո՛ւյս տալ:

Արշալույսին տժգույն աստղեր երբ փալփլին,
Գողտըր գեղգեղ վարդակարոտ բուլբուլին,
Բնության դաշնակք, ո՛հ չ՛են կրնար նվաճեր
Ձեր հառաչներն որով մորնչեն նոճիներ.

Սև՛ սև՛ օրեր, Ձեզ մոռնա՛լ..
Երբե՛ք, արյուն մըլլալ և Ձեզ կարմի՛ր տալ:

Թերևս ժպտին Մասյաց մըթին սարերը,
Կամ արտասովին Սիպերիո սառերը,
Բայց սև հոգիք ու սև ճանկեր չ՛են կրնար
Խեղդել իմ ձայնս, փշրել փըշոտ իմ քնար.

Արդարությո՛ւն, քեզ մոռնա՛լ,
Երբե՛ք, այլ սուր մըլլալ, սրտեր քեզ մուտ տալ:

Մինչ ցե՞րբ գոչեմ, ձայնըս մեկը չը լըսեր,
Հայն յուր ժանգոտ շղթան երբե՛ք չը սարսեր...
Վայրկյան մինձ հետ դեռ իրավունք չ՛թոթովեց.
Հայն գ՛իս ծաղրեց, և ձայն մը գ՛իս չը թովեց.

...Դեռ կը գոչեմ Ձեզ, Հայե՛ր,
Որ դամբանիս մեջ չը լըսեմ Ձեր վայեր:

Հարուստն ու կղեր թե ազգ ըզգան ու վառին,
Թե «լույս և սեր» Հայ սրտերուն մեջ թառին,
Թե լուսո դարն երկնե «ազատ գավակներ»,
Թե դժբայություն, սիրո վառին կրրակներ,

Թեև ըլլամ ես մեռել,
Դամբանես դուրս կ'նետվիմ ԱԶԱՏ Հայն տեսնել:

1869